

STRAAL IN MIJN HART, O ZONNE!

O Zon, blijf triomfeeren
En breng mij licht en gloed,
En wil mij, arme, leeren,
Hoe dat ik schijnen moet.

Zooals gij achter wolken
Soms bergt uw aangezicht,
Om dra bij vele volken
Te brengen zee van licht,

Zoo help mij, als het donkert
In mijn en and'rer hart,
Te spreiden licht, dat flonkert,
Dat alle duister tart!

IMANNA

NATIONALE ARBEID IN DEN BESTEN ZIN DES WOORDS

Op een prachtig buitengoed aan den Driebergischen weg, in een omgeving van boomen van meer dan honderd jaar, waar een sireene rust heerscht, die den stadsmensch weldadig aandoet, waar hij onder den indruk komt van al het schoone en heerlijke, dat Gods vrije natuur ons, menschenkinderen, schenkt, in zulk een omgeving had ik een dezer dagen het groote voorrecht een onderhoud te mogen hebben met **mevrouw J. C. A. van Asch van Wijck, geboren baronesse van Hogendorp.**

't Gesprek betrof een nieuw onderwerp van buitengewoon belang voor ons nationale leven, voor de Nederlandsche samenleving: de Stichting „Nationaal Centrum” te Zeist. Mevrouw Van Asch van Wijck (achterkleindochter van den grooten Gijsbrecht Karel) is hiervan de penningmeesteresse.

„U treft 't eigenlijk niet bijzonder! Onze voorzitter, baron Bentinck is afwezig en onze Secretaris, de heer E. Raams, komt vanavond pas terug. Maar natuurlijk wil ik u ook gaarne te woord staan, omdat ik de meening ben toegedaan, dat er aan ons werk niet genoeg publiciteit gegeven kan worden! Het is zoo brood-en brood-noodig! Telkens hooren wij bij onze bezoeken in den lande weer dezelfde klacht, telkens weer dat soms moedeloos-makende gezegde, dat tot groote somberheid en ernstig nadenken

stemt: hoe kunnen wij de jeugd en de bevolking uit de provincie weer in goede banen brengen? Want gelooft u mij, de gevolgen zijn wel héél, héél erg!”

Mijn zegsvrouwe — dit was een van mijn eindindrukken van dit alleraangenaamste onderhoud met deze warm-sociaal-voelende Vrouwe, — is volkomen bevoegd tot een gefundeerd oordeel: er ging de laatste maanden bijna geen dag voorbij, of zij werkte gestaag voor „Nationaal Centrum.” Wat is en wat wil deze Stichting?

Mevrouw Van Asch van Wijck, wie dergelijk werk niet geheel vreemd is, antwoordde mij op deze vraag als volgt:

„Nationaal Centrum” werd in den loop van het vorige jaar in het leven geroepen door een aantal personen, die onder den indruk van de moeilijke tijden en de groote verdeeldheid in ons land, begrepen, dat er tegenover de stroomingen van buitenaf, welke ons land en volk bedreigen met schoon schijnende voorstellingen, een zéér positief nationaal geluid moest worden gehoord, iets positiefs moest worden geboden, wijl alleen in negatieven zin optreden tegen deze stroomingen de zaak niets beter maakt.”

Mevr. J. C. A. van Asch van Wijck

Mevr. J. D. van Romondt-Vis

En zij vervolgde:

„Het was de eigenaresse van huize „Schoonoord,” mevrouw J. D. van Romondt Vis—geboren baronesse Quarles de Quarles, die hiervoor zéér warme sympathie gevoelde en haar riante, ruim 30 h.a. omvattende, meer dan een eeuw oude bezitting „Schoonoord” afstond aan de Stichting, als middelpunt en zetel der werkzaamheden.”

Op zichzelf een nationaal gebaar, waarvoor men den grootsten eerbied kan hebben!

„Als ik u eens vragen mag, wat is het doel der Stichting?”

„In artikel 2 der statuten is dit omschreven, maar laat ik 't u minder „statuair” zeggen. Ons doel is het opwekken en bevestigen van het nationaal bewustzijn bij ons volk. Onze grondslag is, dat God Almachtig de Bron van alle gezag is, iets, dat door Protestant, Rooms-Katholiek en Jood kan worden onderschreven. Het laat u zien, dat de basis, waarop ons volk gedurende eeuwen stond, niet moet worden losgelaten. Onze geschiedenis toont duidelijk, wat het Huis van Oranje-Nassau gedurende al dien tijd voor het Nederlandsche volk beteekend heeft. Deze banden nu

Huize „Schoonoord”

De heer E. Raams in zijn werkkamer

hechter en sterker te helpen maken, de liefde en vooral den eerbied voor ons Koningshuis te kweken en te bevestigen bij het opgroeiende geslacht, is voor de Stichting als het ware een heilige taak! Ongetwijfeld kan 't niet anders, of dit moet en kan samenbindend werken. Het leggen van een **federatief verband** tusschen nationale en nationaal geleide vereenigingen, welke nu, los van elkaar, niet bereiken, wat zij in eensgezinde samenwerking wel zouden kunnen bereiken, vormt mede een deel van ons werk."

"Hoe stelt u zich voor, mevrouw, deze samenwerking te bereiken?"

"Deze vraag had ik wel van u verwacht! We stellen ons voor, om in alle provincies **steunpunten** te vormen, die het nationale bewustzijn hebben uit te dragen. 't Ligt b.v. in de bedoeling, uit den omtrek van zulk een steunpunt geregeld daarheen te doen komen de schooljeugd en dan b.v. één of meer klassen van 'n school een dag of een halven dag met het aanwezige materiaal vertrouwd te maken op zulk een wijze, dat reeds verlangend naar een volgend bezoek wordt uitgezien! Verder zullen de leden van de verschillende nationale vereenigingen (óók de vereenigingen van vrouwen!) uit de streek tot de vaste bezoekers moeten behooren. Zij moeten daar elkaar ontmoeten, opdat zij deze steunpunten voelen als middelpunt van hun vereenigingsleven en in federatief verband. Zoo hopen we ook medewerking te krijgen van garnizoenscommandanten, in de nabijheid, om het bezoek van de manschappen mogelijk te maken. En dan niet te vergeten de bevolking van het platteland!"

"Wat is uw materiaal?"

"Het materiaal," aldus mevrouw Van Asch van Wijck, "dat in de steunpunten moet zijn, ten einde de jeugd vertrouwd te maken met datgene, waar iedere Nederlander trotsch op kan zijn, zal in de eerste plaats betrekking hebben op het Huis van Oranje en onze geschiedenis. Dan op onze Koloniën, Scheepvaart, Luchtvaart, Luchtbescherming, Leger en Vloot enz. Nationale onderwerpen, zooals u ziet! We stellen ons voor, in de steunpunten zuiver historische spelen te doen opvoeren en films te vertoonen van gelijke strekking."

"En heeft de Stichting reeds dergelijke steunpunten?"

"Zeker! Ons eerste, dat wij D.V. 8 Augustus hopen te openen, is het kasteel „Hardenbroek" bij Cothen; dan „Renswoude" te Renswoude, „Nijenhuis" bij Heino, en waarschijnlijk het bekende kasteel „De Schaffelaar" te Barneveld. Wij hopen er binnenkort nog meer te krijgen. Alle steunpunten zijn ons met groote welwillendheid door de verschillende eigenaren in bruikleen afgestaan. Deze kasteelen, die reeds langer of korter onbewoond waren, zullen we door de werklooze jeugd, onder goede leiding en tucht, weer moeten herstellen en bewoonbaar maken, alvorens ze voor ons doel in gebruik te nemen."

"Dus op 8 Augustus gaat u, om 't zoo maar eens uit te drukken, praktisch werk verrichten?"

"Juist! Dan wordt „Schoonoord" officieel geopend, en des middags „Hardenbroek." Tot onze groote vreugde heeft Minister Colijn zich gaarne bereid verklaard, deze opening te verrichten. En we hopen, dat Z.K.H. Prins Bernhard ook bij de opening aanwezig zal zijn!"

„Dat ons werk financieele offers vraagt, we zijn het ons volkomen bewust. Maar wij hebben vast vertrouwen, dat men ons streven steunen zal. Reeds nu hebben we dit ondervonden, ook in moreel opzicht. Zoo was b.v. de vice-president van den Raad van State, Z. Exc. jhr mr F. Beelaerts van Blokland, aanstonds bereid zitting te nemen in onzen Raad van Bijstand, evenals Z. Exc. Mr A. J. A. A. baron van Heemstra, oud-Gouverneur van Suriname en Voorzitter van het Nationaal Fonds voor Bijzondere Nooden. Zoo ook baron van Hardenbroek tot Hardenbroek, de ceremoniemeester van H. M. de Koningin en Jhr mr A. M. C. van Asch van Wijck, de secretaris-generaal van „Algemeene Zaken" en van „Financiën."

Onze voorzitter is de heer R. F. C. baron Bentinck, opperstalmeester van H. M. de Koningin, terwijl voorts in ons bestuur zitting hebben: mevrouw J. D. van Romondt Vis—geb. b.sse Quarles de Quarles (vice-presidente), mr dr W. F. J. Frowein, voorzitter Directeuren van Staatsmijnen; jhr mr G. C. J. van Reenen, burgemeester van Baarn; J. E. Boddens Hosang, burgemeester van Naarden; mr W. C. C. van Romondt Vis, Den Haag, mevrouw S. b.sse van Hogendorp—van Burmania b.sse Rengers, Zeist; mevrouw A. van Reigersberg Versluys—b.sse Schimmelpenninck van der Oye, Dame du Palais van H. M. de Koningin, en notaris A. ten Noever de Brauw, te Wijk bij Duurstede. Dit bestuur zal nog met enkele personen worden aangevuld.

„Ik ben zoo ontzettend dankbaar," zoo besloot mevrouw Van Asch van Wijck dit allerprettigste onderhoud, „dat ik dit werk (waarin ik zéér krachtig word bijgestaan door onzen secretaris, den heer E. Raams, die als 't ware tijd te kort komt) kan doen, omdat ik daardoor nog meer op de hoogte kan komen van hetgeen leeft in de verschillende lagen van ons volk!"

R. F. C. baron Bentinck

Ik kan u de verzekering geven, dat niet alleen bij mijn vriendelijke gastvrouw de belangen van „Nationaal Centrum" veilig zijn; de samenstelling en van den Raad van Bijstand en van het gansche Bestuur vormt een hechten waarborg, **dat hier nationaal werk in opvoedenden zin van de allerbeste soort verricht wordt!**

Moge de zegen des Allerhoogsten hierop rusten! Tot heil van Vorstenhuis en Vaderland!

K. D. K.

Kasteel Hardenbroek